

δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἄνερες ἄλλοι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτῳ πειρηγίζων,
 ἦ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μείναι τε κελεύοι 305
 αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἣ ὀτρύνειε πόλινδε·
 “κέκλυθι νῦν, Εὐμαιο, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι·
 ἠῶθεν προτὶ ἄστῳ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
 πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
 ἀλλὰ μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἄμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον, 310
 ὅς κέ με κείσ' ἀγάγη· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
 πλάγξομαι, αἶ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
 καὶ κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
 ἀγγελίην εἴποιμι περίφροσι Πηγελοπιείη,
 καὶ κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην, 315
 εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν ὀνείατα μυρὶ ἔχοντες.
 αἰψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ἄσσο' ἐθέλοισιν.
 ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·
 Ἑρμείαο ἔκῃτι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
 ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάξει, 320
 δροστοσύνη οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
 πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διὰ τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
 δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἴνοχοῆσαι,
 οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.”
 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη, Εὐμαιο συβῶτα· 325
 “ὦ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
 ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
 εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὄμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
 οὐ τοι τοιοῖδ' εἰσὶν ὑποδρηστήρες ἐκείνων, 330
 ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἰμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
 αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλάς καὶ καλὰ πρόσωπα,
 οἳ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐϋξεστοὶ δὲ τράπεζαι
 σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
 ἀλλὰ μὲν' οὐ γάρ τις τοι ἀνιᾶται παρεόντι, 335

Οδυσσέα
 και Εύμαιου
 ομιλία
 (στ. 301-402)

δειπνούσαν· κοντά σ' αυτοὺς δειπνούσαν κι οἱ ἄλλοι υποτακτικοί.
 Κι ὅταν ἀπὸ ποτό και φαγητό τελείως χόρτασαν,
 ἀνάμεσά τους ο Οδυσσέας εἶπε, τον χοιροβοσκό να δοκιμάσει θέλοντας,
 εἴαν ἐγκάρδια θα τον φίλευε ἀκόμη κι ἐκεῖ στη μάντρα 305
 ἀν θα τον πρότρεπε να μείνει ἢ ἀν τον παρότρυνε (να κατεβεί) στην πόλη.
 «Ἄκουσε τώρα, Εὐμαιο, κι οἱ ἄλλοι ὅλοι σύντροφοι·
 ἀύριο το πρωὶ στην πόλη θέλω πολὺ να πάω
 να ζητιανέψω, να μην ἐπιβαρύνω ἐσένα και τους συντρόφους σου.
 Ἀλλὰ καλὰ συμβούλευσέ με και δώσε ταυτόχρονα οδηγό καλό, 310
 που ἐκεῖ να με οδηγήσει· στην πόλη μέσα ἐγὼ ἀναγκαστικά
 θα περιπλανηθῶ, μήπως και κάποιος κούπα κρασί προσφέρει και ψωμί.
 Και προς τ' ἀνάκτορα του θείου Οδυσσέα ἐγὼ θα πῆγαινα
 εἰδηση να φέρω στη συνετή πάνω ἀπ' ὅλες Πηγελόπη,
 ἀκόμη και με τους υπερφίλους μνηστήρες θ' ἀνακατευόμουν, 315
 ἀν ἴσως φαγητό μου πρόσφεραν ἀπὸ τα ἀπειρα φαγώσιμα που ἔχουν.
 Ἀμέσως καλὰ θα ἐκτελούσα ἀνάμεσά τους ὅσα θα ἠθέλαν.
 Αὐτὸ ξεκάθαρα θα πω, κι ἐσὺ στο νοῦ σου να το βάλεις και ἀκουσέ μου·
 με τη χάρη του ψυχοπομποῦ Ἑρμῆ, ο οποίος στα ἔργα
 ὄλων των ἀνθρώπων δόξα και τιμὴ χαρίζει, 320
 ἄλλος θνητός να παραβγεί μαζί μου δεν θα μπορούσε σε δουλοσύνη,
 φωτιά καλὰ ν' ἀνάψει και ξύλα κατὰξερα να σχίσει,
 ἀκόμη τραπέζι να ετοιμάσει, κρέας να ψῆσει, κρασί για να κεράσει,
 τέτοια που ἐκτελοῦν κατώτεροι προς τους σπουδαίους.»
 Και προς αὐτόν με ἀγανάκτηση μεγάλη εἶπες, Εὐμαιο χοιροβοσκέ· 325
 «Ἀλίμονό μου, ξένε, πὼς ἔτσι μες στο μυαλό σου αὐτὴ η σκέψη
 μπήκε; πραγματικά ἐσὺ μεγάλη ἐπιθυμία ἔχεις ἐκεῖ ν' ἀφανισθεῖς,
 ἀν μέσα στῶν μνηστήρων θέλεις να χωθεῖς τον ὄμιλο,
 των οποίων η ὕβρη και η βία ως στον σιδερένιο οὐρανὸ φτάνει.
 Δεν εἶναι τέτοιοι (σαν και σένα) ἐκείνων οἱ υπηρέτες, 330
 ἀλλὰ νέοι, ντυμένοι με μανδύες και με χιτῶνες,
 πάντοτε μοσχομύριστοι στην κεφαλή και στα ωραία πρόσωπα,
 (τέτοιοι) αὐτοὶ που τους υπηρετοῦν· και τράπεζες καλοξυσμένες
 βρίθουν μπροστά τους ἀπὸ ψωμί και κρέατα και κρασί.
 Γι' αὐτὸ ἐδῶ να μείνεις κανεὶς δεν ἐνοχλεῖται ἀπὸ την παρουσία σου, 335